

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-739 /1103

Ankara

9 / 3 / 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 6/2/2004 tarihinde kararlaştırılan "Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

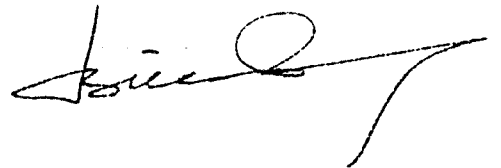
- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel Madde)

Tarım, Orman ve
Köyişleri

Plan ve Bütçe

24.3.2004-1/770

8. 11. 13.

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin en önemli doğal kaynaklarından olan çayır ve mera alanlarının ıslah edilerek verimliliklerinin artırılması, gerek hayvancılığın geliştirilmesi ve gerekse toprak muhafaza ile erozyon kontrolü bakımından öncelikli konuların başında gelmektedir.

Halen 11 milyon büyük baş hayvan birimine eşdeğer hayvan varlığımızın 50 milyon ton olan kaba yem ihtiyacının yaklaşık % 25-30'u çayır ve meralardan karşılanmaktadır. Bu oran Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde % 70'lere varmaktadır.

4342 sayılı Mera Kanunu ile; mera, yaylak ve kışlakların tespiti, tahditlerinin yapılarak köy ve belediye tüzel kişiliklerine tahsis edilmesi, belirlenecek kurallara uygun şekilde kullanımının sağlanması, bakım ve ıslahlarının yapılarak verimliliklerinin artırılması, kullanımlarının denetlenmesi ve korunması, gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Mera Kanunu ile verilen bu görevler illerde kurulan mera komisyonları vasıtasıyla etkin bir şekilde yürütülmektedir. Ancak mera ile ilgili merkezde bulunan yetki ve sorumluluğun taşraya devredilmesi, mazbut vakıflara ait meralar için ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması, mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlaklarla ilgili görevlerin farklı kurumlara verilmesi, yapılacak çalışmalar olumsuz yönde etkilenmekte, kaynak ve zaman israfına neden olmaktadır. Bunun yanında meralar üzerinde yapılacak uzun vadeli planlamaların oluşturulmasını engellemektedir.

Tasarı, karşılaşılan bu sorunların giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Mera, yaylak ve kışlakların tespitlerinin yapılarak sınırlandırılması ve sınırlandırılan bu alanların 1/5000 ölçekli haritalarının yapılması ile uygulanan ıslah projelerinin yılı içerisinde sonuçlandırılması mümkün değildir. Bu durum Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile yükleniciler arasında hukuki sorunlar doğurmakta ve Mera Kanunu ile ilgili faaliyetleri olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, madde ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mera hizmetlerinin geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerde yıllara sari taahhütlerde bulunulabilmesine imkan tanınmıştır.

Madde 2- Madde ile; mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait çayır ve otlaklarla ilgili tasarrufları, 4342 sayılı Mera Kanunu ile tek bir kurum tarafından idaresi, meralar üzerinde yapılacak uzun vadeli planlamaların oluşturulmasına olanak sağlanması, mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlak alanlarının tahrip olmasının ve kamu kaynaklarının israfının önlenmesi, ıslah edilemeyecek oranda toprak yapısı bozulan alanların başka amaçla kullanılabilmesi, elde edilecek gelirle ıslah edilmesi ve geri dönüşümünün temin edilmesi, sektörler arası dengenin kurulması ile yetki ve sorumluluğun taşraya devredilerek, yerinden yönetim ilkesinin getirilmesi amaçlanmıştır.

Madde 3- Madde ile; ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumları ile doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan meralarla mazbut vakıflara ait meraların tahsis amacı değişikliklerinden ücret alınmaması öngörülmüştür.

Madde 4- Madde ile; 4342 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmek suretiyle belediye mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve yerleşim yeri olarak işgal edilen, geri dönüşümü ve mera olarak kullanımı teknik olarak kesinlikle mümkün olmayan ve belediyece imar planları hazırlanan alanların tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescilleri öngörülmüştür.

Madde 5- Mera, yaylak ve kışlaklar ile çayır ve otlaklar hakkında farklı mevzuatlarla farklı kurumlara görev verilmesi sonucu bu alanların korunması ve geliştirilerek ülke ekonomisine katkısı önlenmiş, ülke hayvancılığı olumsuz yönde etkilenmiştir. Madde ile 442 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak uygulama bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca Hazine'nin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devrinin Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılabilmesi öngörülmüştür.

Madde 6- Madde ile; 7269 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak uygulama bütünlüğünün sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 7- Yürüme maddesidir.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

MERA KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 9 uncu maddesinin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bakanlık bu ihaleler ile, bu Kanun kapsamında uygulamaya konulan projelerde yıllara sari taahhütlerde bulunabilir.”

Madde 2- 4342 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 14-Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden;

a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının talebi üzerine, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre, arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen maden ve petrol faaliyeti için zaruri olan,

b) Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan,

c) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan,

d) Köy yerleşim yeri ile uygulama imar planı veya uygulama planlarına ilave imar planlarının hazırlanması, toprak muhafazası, gen kaynaklarının korunması, milli park ve muhafaza ortamı kurulması, doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan,

e) 442 sayılı Köy Kanununun 13 ve 14 üncü maddeleri kapsamında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan,

f) Ülke güvenliği ve olağanüstü hal durumlarında ihtiyaç duyulan,

g) Doğal afet bölgelerinde yerleşim yeri için ihtiyaç duyulan,

yerlerin, ilgili müdürlüğün talebi, komisyonun ve defterdarlığın uygun görüşü üzerine, valilikçe tahsis amacı değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin tescilleri Hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında arama için başvuruda bulunan işletmeciler ile (c) bendi kapsamında başvuruda bulunan kamu kurumları faaliyetlerini çevreye ve kalan mera alanlarına zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vazihına getirmekle yükümlüdürler. Bu yerler tahsis süresi bitiminde özel sicile kaydedilir.

Komisyon gerekliliğinde ; 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulanmasını Bakanlıktan talep edebilir ve köy veya belediyelerde toplulaştırma projeleri uygulatabilir.

Durum ve sınıfı çok iyi, iyi ve orta ile arazi kullanım kabiliyet sınıfı bir, iki, üç olan mera, yaylak ve kışlaklarda birinci fıkranın (a), (f) ve (g) bentleri hariç, tahsis amacı değişikliği yapılamaz.

Bu Kanun kapsamında, 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre arama ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesi ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Harman yeri, panayır, sıvat ve eyrek yerleri gibi kamu orta mallarının tahsis amacı değişikliğinde bu madde hükümleri uygulanır.”

Madde 3- 4342 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Tahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (e), (f), (g) bendi ve vakıf meraları ile ilgili tahsis amacı değişiklikleri hariç, tahsis amacı değiştirilen meradan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, komisyoneca tespit edilecek miktarda alınacak ücret,”

Madde 4- 4342 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 3- Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan ve 1/1/2003 tarihinden önce kesinleşen imar planları içerisinde yerleşim yeri olarak işgal edilerek mera olarak kullanımı teknik olarak mümkün olmayan yerlerin tahsis amacı değiştirilerek Hazine adına tescilleri yapılır.”

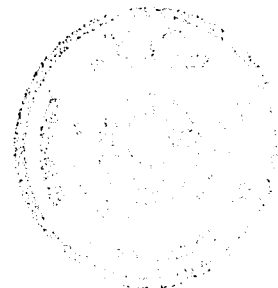
Madde 5- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun ek 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 12- Köy yerleşme planında konut alanı ve köy genel ihtiyaçlarına ayrılan yerler, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan seyrangah, yol ve panayır yerleri gibi alanlar ve Hazinesin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz mallardan, 4342 sayılı Mera Kanununun 5 inci maddesi hükümleri uyarınca incelenmesine müteakip mera, yaylak ve kışlak ile otlak ve çayır olarak yararlanılamayacağı anlaşılan yerler köy yerleşme planının onayı ile bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder.

Ancak bu madde kapsamında Hazinesin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmaz malların devri Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle yapılır ve valilikçe köy tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir.”

Madde 6- 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun ek 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ek Madde 9- 1 inci maddede öngörülen afetlerle ilgili olarak yeni yerleşim alanları sağlanması amacıyla mera vasfı taşıyan yerlerin tahsis amacı, 4342 sayılı Mera Kanunu hükümlerine göre değiştirilerek, Hazine adına arsa olarak tescil ettirilir. Bu arsalar, tescil tarihi itibarıyla öngörülen amaçla kullanılmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığına tahsis edilmiş sayılır.”

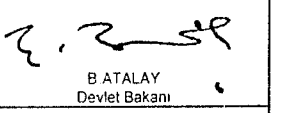
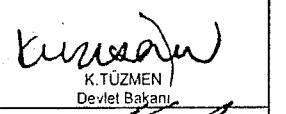
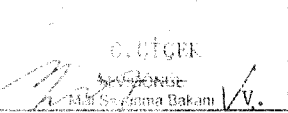
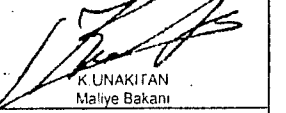
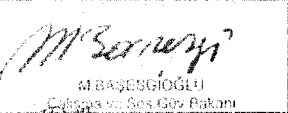
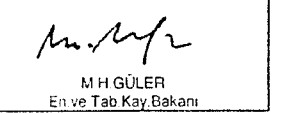
T/ 22

Madde 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek

RECEP TAYYIP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 G. ARSLAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 G. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇELİK Adalet Bakanı	 O. ÇİĞREK M. İ. S. Bakanlığı V.	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. CELİK Millî Eğitim Bakanı	 R. AKSOY Bayındırlık ve İskan Bakanı V.	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜLLÜ Tarım ve Köylüleri Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER Enl. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEŞKE Gençlik ve Spor Bakanı		

Dosya No

101-739

179